Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 19ης Ιουνίου 2012*

«Σήματα — Προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών — Οδηγία 2008/95/ΕΚ — Προσδιορισμός των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ζητείται η προστασία του σήματος — Αναγκαίες προϋποθέσεις σαφήνειας και ακρίβειας — Χρήση των τίτλων κλάσεων της ταξινομήσεως της Νίκαιας με σκοπό την καταχώρηση σημάτων — Επιτρέπεται — Έκταση της προστασίας που παρέχει το σήμα»

Στην υπόθεση C-307/10,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το The Person Appointed by the Lord Chancellor under Section 76 of the Trade Marks Act 1994, on Appeal from the Registrar of Trade Marks (Ηνωμένο Βασίλειο) με απόφαση της 27ης Μαΐου 2010, η οποία διαβιβάσθηκε από το High Court of Justice (Queen's Bench Division) και περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Ιουνίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Chartered Institute of Patent Attorneys

κατά

Registrar of Trade Marks,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή, Πρόεδρο, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, J. Malenovský και U. Lõhmus (εισηγητή), προέδρους τμήματος, M. Ilešič, E. Levits, A. Ó Caoimh, T. von Danwitz, A. Arabadjiev και C. Toader, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 11ης Οκτωβρίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— το Chartered Institute of Patent Attorneys, εκπροσωπούμενο από τον M. Edenborough, QC,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον S. Hathaway, επικουρούμενο από τον S. Malynicz, barrister,

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και V. Štencel,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον C. Vang,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και J. Kemper,

— η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τον N. Travers, BL,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους B. Cabouat, G. de Bergues και S. Menez,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον E. Riedl,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Szpunar,

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Inez Fernandes,

— η Σλοβακική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την B. Ricziová,

— η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Heliskoski,

— το Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενο από τους D. Botis και R. Pethke,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους F. W. Bulst και J. Samnadda,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της οδηγίας 2008/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 299, σ. 25).

2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Chartered Institute of Patent Attorneys (στο εξής: CIPA) και του Registrar of Trade Marks (αρμόδια για την καταχώριση σημάτων αρχή στο Ηνωμένο Βασίλειο, στο εξής: Registrar) με αντικείμενο την άρνηση του τελευταίου να καταχωρίσει το λεκτικό σημείο «IP TRANSLATOR» ως εθνικό σήμα.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

3 Σε διεθνές επίπεδο, το δίκαιο των σημάτων διέπεται από την υπογραφείσα στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883 Σύμβαση περί προστασίας της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, της οποίας η τελευταία αναθεώρηση έγινε στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 και η οποία τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (*Recueil des traités des Nations unies*, μέρος 828, αριθ. 11851, σ. 305, στο εξής: Σύμβαση των Παρισίων). Όλα τα κράτη μέλη είναι μέρη της Συμβάσεως αυτής.

4 Δυνάμει του άρθρου 19 της Συμβάσεως των Παρισίων, τα κράτη στα οποία εφαρμόζεται η εν λόγω Σύμβαση διατηρούν το δικαίωμα να προβαίνουν μεταξύ τους σε χωριστές ειδικές συμφωνίες για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

5 Η διάταξη αυτή χρησίμευσε ως βάση για την υιοθέτηση του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, ο οποίος θεσπίσθηκε στη διπλωματική διάσκεψη της Νίκαιας στις 15 Ιουνίου 1957, αναθεωρήθηκε εσχάτως στη Γενεύη στις 13 Μαΐου 1977 και τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (*Recueil des traités des Nations unies*, μέρος 1154, αριθ. I-18200, σ. 305, στο εξής: Διακανονισμός της Νίκαιας). Κατά το άρθρο 1 αυτού:

«1) Οι χώρες στις οποίες ισχύει ο παρών Διακανονισμός συνιστούν Ειδική Ένωση και υιοθετούν κοινή ταξινόμηση αγαθών και υπηρεσιών για τους σκοπούς της καταχωρίσεως σημάτων [στο εξής: ταξινόμηση της Νίκαιας].

2) Η ταξινόμηση [της Νίκαιας] περιλαμβάνει:

i) κατάλογο κλάσεων, συνοδευόμενο από επεξηγηματικές σημειώσεις, ανάλογα με την περίπτωση,

ii) αλφαβητικό κατάλογο των προϊόντων και των υπηρεσιών [...], με ένδειξη της κλάσεως στην οποία κατατάσσεται κάθε προϊόν ή υπηρεσία.

[...]»

6 Το άρθρο 2 του Διακανονισμού της Νίκαιας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Νομική ισχύς και εφαρμογή της ταξινομήσεως», ορίζει τα εξής:

«1) Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από τον παρόντα Διακανονισμό, η έκταση της ταξινομήσεως [της Νίκαιας] είναι εκείνη που της αποδίδεται από κάθε χώρα της Ειδικής Ένωσης. Ειδικότερα, ταξινόμηση [της Νίκαιας] δεν δεσμεύει τις χώρες της Ειδικής Ένωσης ούτε ως προς την εκτίμηση της έκτασης της προστασίας του σήματος ούτε ως προς την αναγνώριση των σημάτων υπηρεσιών.

2) Καθεμία από τις χώρες της Ειδικής Ένωσης επιφυλάσσεται της δυνατότητας να εφαρμόσει την ταξινόμηση [της Νίκαιας] ως κύριο ή βοηθητικό σύστημα.

3) Οι αρμόδιες διοικήσεις των χωρών της Ειδικής Ένωσης θα αναγράφουν στους επίσημους τίτλους και δημοσιεύσεις των καταχωρίσεων των σημάτων, τους αριθμούς των κατηγοριών της ταξινομήσεως [της Νίκαιας] στις οποίες ανήκουν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί το σήμα.

4) Το γεγονός ότι ονομασία αναφέρεται στον αλφαβητικό κατάλογο [των προϊόντων και των υπηρεσιών] δεν επηρεάζει σε τίποτα τα δικαιώματα που ενδέχεται να υπάρχουν ως προς την ονομασία αυτή.»

7 Την ταξινόμηση της Νίκαιας διαχειρίζεται το διεθνές γραφείο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΠΙ). Ο κατάλογος των κλάσεων της ταξινομήσεως αυτής περιλαμβάνει, από την 1η Ιανουαρίου 2002, 34 κλάσεις προϊόντων και 11 κλάσεις υπηρεσιών. Κάθε κλάση προσδιορίζεται από μία ή περισσότερες γενικές ενδείξεις, κοινώς αποκαλούμενες «τίτλοι κλάσεως», που αναφέρουν κατά γενικό τρόπο τους τομείς στους οποίους εμπίπτουν, κατ' αρχήν, τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες της κλάσεως αυτής. Ο αλφαβητικός κατάλογος των προϊόντων και των υπηρεσιών περιλαμβάνει 12 000 περίπου εγγραφές.

8 Σύμφωνα με τον οδηγό για τους χρήστες σχετικά με την ταξινόμηση της Νίκαιας, για τη διαπίστωση της ορθής κατατάξεως κάθε προϊόντος ή υπηρεσίας, ο χρήστης πρέπει να συμβουλεύεται τον αλφαβητικό κατάλογο των προϊόντων και των υπηρεσιών, καθώς και τις επεξηγηματικές σημειώσεις αναφορικά με τις διάφορες κλάσεις. Εάν προϊόν ή υπηρεσία δεν μπορεί να ταξινομηθεί με τη βοήθεια του καταλόγου των κλάσεων, των επεξηγηματικών σημειώσεων ή του αλφαβητικού καταλόγου των προϊόντων και των υπηρεσιών, οι γενικές παρατηρήσεις καθορίζουν τα εφαρμοστέα κριτήρια.

9 Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων του ΠΟΠΙ, μεταξύ των κρατών μελών, μόνον η Δημοκρατία της Κύπρου και η Δημοκρατία της Μάλτας δεν είναι μέλη στον Διακανονισμό της Νίκαιας, χρησιμοποιούν, εντούτοις, την ταξινόμηση της Νίκαιας.

10 Η ταξινόμηση της Νίκαιας αναθεωρείται κάθε πέντε έτη από επιτροπή εμπειρογνωμόνων. Η ένατη έκδοση, η οποία ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών γεγονότων της κύριας δίκης, αντικαταστάθηκε, από 1ης Ιανουαρίου 2012, από τη δέκατη έκδοση.

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2008/95

11 Η οδηγία 2008/95 αντικατέστησε την πρώτη οδηγία 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1).

12 Κατά την έκτη, την όγδοη, την ενδέκατη και τη δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2008/95:

«(6) Τα κράτη μέλη πρέπει να παραμένουν ελεύθερα να καθορίζουν τις διαδικαστικές διατάξεις που αφορούν την καταχώριση, την έκπτωση ή την ακυρότητα των σημάτων που αποκτώνται με καταχώριση. [...]

[...]

(8) Η πραγματοποίηση των στόχων, οι οποίοι επιδιώκονται με την προσέγγιση [των νομοθεσιών των κρατών μελών], προϋποθέτει ότι η απόκτηση και η διατήρηση του δικαιώματος επί του κατατεθέντος σήματος εξαρτάται, κατ' αρχήν, από τους ίδιους όρους σε όλα τα κράτη μέλη. [...]

[...]

(11) Η προστασία που παρέχει το καταχωρισμένο σήμα, της οποίας σκοπός είναι ιδίως η διασφάλιση της αρχικής λειτουργίας του σήματος, πρέπει να είναι απόλυτη σε περίπτωση ταυτότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών. [...]

[...]

(13) Όλα τα κράτη μέλη δεσμεύονται από τη σύμβαση των Παρισίων [...]. Είναι απαραίτητο οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας να βρίσκονται σε πλήρη αρμονία με τις διατάξεις της σύμβασης. Οι υποχρεώσεις των κρατών μελών που απορρέουν από τη σύμβαση αυτή δεν πρέπει να επηρεάζονται από την παρούσα οδηγία. [...]»

13 Το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας 2008/95 ορίζει:

«1. Δεν καταχωρίζονται ή, εάν έχουν καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθούν άκυρα:

[...]

β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα·

γ) τα σήματα που συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν στο εμπόριο, προς δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας·

[...]

3. Ένα σήμα γίνεται δεκτό προς καταχώριση ή, αν έχει καταχωριστεί, δεν κηρύσσεται άκυρο κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, στοιχεία β', γ' ή δ', εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης και μετά τη χρήση που του έχει γίνει, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα. Εξάλλου, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται επίσης εφόσον ο διακριτικός χαρακτήρας αποκτήθηκε μετά την αίτηση καταχώρισης ή μετά την καταχώριση.»

14 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής ορίζει:

«Ένα σήμα δεν καταχωρίζεται ή, αν έχει καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθεί άκυρο:

α) εάν ταυτίζεται με προγενέστερο σήμα, και τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τις οποίες το σήμα ζητείται ή έχει καταχωρισθεί, ταυτίζονται με εκείνες για τις οποίες προστατεύεται το προγενέστερο σήμα.»

Η ανακοίνωση 4/03

15 Η ανακοίνωση 4/03 του προέδρου του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), της 16ης Ιουνίου 2003, για τη χρήση των τίτλων κλάσεων στους καταλόγους προϊόντων και υπηρεσιών για τις αιτήσεις και τις καταχωρίσεις κοινοτικού σήματος (Επίσημη Εφημερίδα του ΓΕΕΑ 9/03, σ. 1647), σκοπεί, σύμφωνα με το σημείο Ι αυτής, να εξηγήσει και να αποσαφηνίσει την πρακτική του ΓΕΕΑ «όσον αφορά τη χρήση και τις συνέπειες της χρήσεως των τίτλων κλάσεων όταν οι αιτήσεις καταχωρίσεως ή οι καταχωρίσεις κοινοτικών σημάτων αποτελούν το αντικείμενο περιορισμού ή μερικής παραιτήσεως ή όταν εντάσσονται σε διαδικασίες ανακοπής ή ακυρώσεως».

16 Κατά το σημείο ΙΙΙ, δεύτερο εδάφιο, της εν λόγω ανακοινώσεως:

«Το γεγονός ότι χρησιμοποιούνται οι γενικές ενδείξεις ή οι πλήρεις τίτλοι κλάσεων που προβλέπονται στην ταξινόμηση της Νίκαιας συνιστά ορθή εξειδίκευση των προϊόντων και των υπηρεσιών σε αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος. Η χρήση των ενδείξεων αυτών επιτρέπει ορθή ταξινόμηση και ομαδοποίηση. Το [ΓΕΕΑ] δεν αντιτίθεται στη χρήση γενικών ενδείξεων και τίτλων κλάσεων για τον λόγο ότι είναι υπερβολικά ασαφείς ή αόριστοι, αντίθετα προς την πρακτική ορισμένων εθνικών γραφείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών σε σχέση με ορισμένους τίτλους κλάσεων και ορισμένες γενικές ενδείξεις.»

17 Το σημείο IV, πρώτο εδάφιο, της ανακοινώσεως 4/03 προβλέπει:

«Οι 34 κλάσεις προϊόντων και οι 11 κλάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνουν το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών, συνεπώς η χρήση όλων των γενικών ενδείξεων του τίτλου κλάσεως συγκεκριμένης κλάσεως συνιστά αξίωση έναντι όλων των προϊόντων ή υπηρεσιών που εμπίπτουν στη συγκεκριμένη αυτή κλάση.»

Το αγγλικό δίκαιο

18 Η οδηγία 89/104 μεταφέρθηκε στο αγγλικό δίκαιο με τον νόμο περί σημάτων του 1994 (Trade Marks Act 1994, στο εξής: νόμος του 1994).

19 Κατά το άρθρο 32, παράγραφος 2, στοιχείο c, του νόμου αυτού, η αίτηση καταχωρίσεως σήματος πρέπει, μεταξύ άλλων, να περιέχει «μνεία των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ζητείται η καταχώριση».

20 Κατά το άρθρο 34, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου:

«1. Τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες ταξινομούνται για τους σκοπούς της καταχωρίσεως σημάτων σύμφωνα με την προβλεπόμενη ταξινόμηση.

2. Για κάθε ζήτημα σχετικά με την κλάση στην οποία εμπίπτουν προϊόντα ή υπηρεσίες αποφαίνεται το Registrar, η απόφαση του οποίου δεν εφεσιβάλλεται.»

21 Ο νόμος του 1994 συμπληρώθηκε με την κανονιστική απόφαση περί σημάτων του 2008 (Trade Marks Rules 2008) που αφορά την πρακτική και τη διαδικασία ενώπιον του Γραφείου Πνευματικής Ιδιοκτησίας του Ηνωμένου Βασιλείου (UKIPO). Κατά τον κανόνα 8, παράγραφος 2, στοιχείο b, της εν λόγω κανονιστικής αποφάσεως, ο αιτών πρέπει να εξειδικεύει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η καταχώριση του εθνικού σήματος κατά τέτοιον τρόπον ώστε να προβάλλεται σαφώς η φύση τους.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

22 Στις 16 Οκτωβρίου 2009 το CIPA κατέθεσε αίτηση για την καταχώριση της ονομασίας «IP TRANSLATOR» ως εθνικού σήματος δυνάμει του άρθρου 32 του νόμου του 1994. Για τον προσδιορισμό των υπηρεσιών, τις οποίες αφορούσε η καταχώριση αυτή, το CIPA χρησιμοποίησε τους γενικούς όρους του τίτλου κλάσεως 41 της ταξινομήσεως της Νίκαιας, ήτοι «επιμόρφωση (επαγγελματική κατάρτιση), εκπαίδευση, ψυχαγωγία, αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες».

23 Με απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2010, το Registrar απέρριψε την αίτηση αυτή στηριζόμενο στις εθνικές διατάξεις που αντιστοιχούν στο άρθρο 3, παράγραφοι 1, στοιχεία β′ και γ′, και 3, της οδηγίας 2008/95. Συγκεκριμένα, το Registrar ερμήνευσε την εν λόγω αίτηση σύμφωνα με την ανακοίνωση 4/03 και συμπέρανε ότι κάλυπτε όχι μόνον το είδος των υπηρεσιών που διευκρίνισε το CIPA, αλλά επίσης κάθε άλλη υπηρεσία που εμπίπτει στην κλάση 41 της ταξινομήσεως της Νίκαιας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών μεταφράσεως. Για τις τελευταίες υπηρεσίες, η ονομασία «IP TRANSLATOR», αφενός, εστερείτο διακριτικού χαρακτήρα και, αφετέρου, είχε περιγραφικό χαρακτήρα. Επιπλέον, ουδεμία απόδειξη υφίστατο ως προς το ότι το λεκτικό σημείο «IP TRANSLATOR» είχε αποκτήσει, πριν την ημερομηνία της αιτήσεως καταχωρίσεως, διακριτικό χαρακτήρα μέσω της χρήσεως όσον αφορά τις υπηρεσίες μεταφράσεως. Το CIPA δεν είχε εξάλλου ζητήσει να αποκλεισθούν οι υπηρεσίες αυτές από την αίτησή του για την καταχώριση του σήματος.

24 Στις 25 Φεβρουαρίου 2010 το CIPA άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου υποστηρίζοντας ότι η αίτησή της καταχωρίσεως δεν ανέφερε και, επομένως, δεν κάλυπτε τις υπηρεσίες μεταφράσεως που εμπίπτουν στην προαναφερθείσα κλάση 41. Για τον λόγο αυτό, οι αντιρρήσεις του Registrar ως προς την καταχώριση ήταν εσφαλμένες, η δε αίτησή του για καταχώριση αδίκως είχε απορριφθεί.

25 Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν αμφισβητείται ότι οι υπηρεσίες μεταφράσεως δεν θεωρούνται, κατά κανόνα, ως υποκατηγορία των υπηρεσιών «επιμορφώσεως», «εκπαιδεύσεως», «ψυχαγωγίας», «αθλητικών δραστηριοτήτων» ή «πολιτιστικών δραστηριοτήτων».

26 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει, εξάλλου, ότι, εκτός από τον αλφαβητικό κατάλογο των προϊόντων και των υπηρεσιών, ο οποίος περιέχει 167 εγγραφές για την αναλυτική περιγραφή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στην κλάση 41 της ταξινομήσεως της Νίκαιας, η βάση δεδομένων που τηρείται από το Registrar για τους σκοπούς του νόμου του 1994 περιέχει 2 000 και πλέον εγγραφές για την αναλυτική περιγραφή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στην κλάση 41, η δε βάση δεδομένων

Euroace, την οποία διαχειρίζεται το ΓΕΕΑ για τους σκοπούς του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 78, σ. 1), περιέχει 3 000 και πλέον τέτοιες εγγραφές.

27 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, εάν η προσέγγιση του Registrar ήταν ορθή, όλες αυτές οι εγγραφές, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών μεταφράσεως, θα καλύπτονταν από την αίτηση καταχωρίσεως του CIPA. Σε αυτήν την περίπτωση, η εν λόγω αίτηση θα κάλυπτε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν μνημονεύονται σε αυτήν, ούτε στην καταχώριση που θα προέκυπτε από την εν λόγω αίτηση. Κατά το αιτούν δικαστήριο, τέτοια ερμηνεία δεν συμβιβάζεται με την αναγκαία προϋπόθεση να προσδιορίζονται με σαφήνεια και ακρίβεια τα διάφορα προϊόντα και οι υπηρεσίες που καλύπτονται από αίτηση καταχωρίσεως σήματος.

28 Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει, επίσης, σε μια έρευνα που διεξήχθη το 2008 από την Association of European Trade Mark Owners (Marques), η οποία κατέδειξε ότι η πρακτική ποικίλλει ανάλογα με τα κράτη μέλη, δεδομένου ότι ορισμένες αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν την ερμηνευτική προσέγγιση που προβλέπει η ανακοίνωση 4/03, ενώ άλλες υιοθετούν διαφορετική προσέγγιση.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το The Person Appointed by the Lord Chancellor under Section 76 of the Trade Marks Act 1994, on Appeal from the Registrar of Trade Marks αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«Στο πλαίσιο της οδηγίας 2008/95 […]:

1) Είναι απαραίτητο να προσδιορίζονται με σαφήνεια και ακρίβεια τα διάφορα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που καλύπτονται από αίτηση καταχωρίσεως σήματος και, εάν ναι, σε ποιο βαθμό;

2) Επιτρέπεται η χρήση των γενικών όρων των τίτλων κλάσεων της [ταξινομήσεως της Νίκαιας] με σκοπό τον προσδιορισμό των διαφόρων προϊόντων ή υπηρεσιών που καλύπτονται από αίτηση καταχωρίσεως σήματος;

3) Απαιτείται ή επιτρέπεται να ερμηνεύεται τέτοια χρήση των γενικών όρων των τίτλων κλάσεων της προαναφερθείσας [...] ταξινομήσεως [...] σύμφωνα με την ανακοίνωση 4/03 [...];»

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

30 Στις γραπτές του παρατηρήσεις το ΓΕΕΑ υποστηρίζει ότι η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να κριθεί απαράδεκτη διότι έχει επίπλαστο χαρακτήρα, με αποτέλεσμα η απάντηση του Δικαστηρίου επί των προδικαστικών ερωτημάτων να είναι αλυσιτελής για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκφράζει επίσης αμφιβολίες ως προς την πραγματική ανάγκη της κρίσιμης καταχωρίσεως.

31 Ως προς τούτο, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η διαδικασία του άρθρου 267 ΕΚ αποτελεί μέσο συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, με την οποία το Δικαστήριο τους παρέχει τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς επί της οποίας καλούνται να αποφανθούν (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 1992, C-83/91, Meilicke, Συλλογή 1992, σ. I-4871, σκέψη 22, και της 24ης Μαρτίου 2009, C-445/06, Danske Slagterier, Συλλογή 2009, σ. I-2119, σκέψη 65).

32 Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, για τα ερωτήματα που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης ισχύει τεκμήριο λυσιτέλειας. Η απόρριψη από το Δικαστήριο αιτήσεως εθνικού δικαστηρίου είναι δυνατή μόνον οσάκις προδήλως προκύπτει ότι η ζητουμένη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, οσάκις το πρόβλημα είναι υποθετικό ή ακόμα οσάκις το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι

αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Οκτωβρίου 2003, C-421/01, Traunfellner, Συλλογή 2003, σ. I-11941, σκέψη 37· της 5ης Δεκεμβρίου 2006, C-94/04 και C-202/04, Cipolla κ.λπ., Συλλογή 2006, σ. I-11421, σκέψη 25, καθώς και της 1ης Ιουνίου 2010, C-570/07 και C-571/07, Blanco Pérez και Chao Gómez, Συλλογή 2010, σ. I-4629, σκέψη 36).

33 Τα ανωτέρω δεν συντρέχουν εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι υποβλήθηκε πράγματι αίτηση καταχωρίσεως σήματος και ότι το Registrar την απέρριψε, έστω και εάν δεν εφάρμοσε τη συνήθη πρακτική του. Επιπλέον, η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου την οποία ζητεί το αιτούν δικαστήριο ανταποκρίνεται πράγματι σε αντικειμενική ανάγκη που είναι σύμφυτη με τη διαφορά που εκκρεμεί ενώπιόν του (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2005, C-144/04, Mangold, Συλλογή 2005, σ. I-9981, σκέψη 38).

34 Ως εκ τούτου, η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

35 Με τα τρία ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά ουσιαστικώς κατά πόσον η οδηγία 2008/95 έχει την έννοια ότι απαιτεί να προσδιορίζονται με ορισμένο βαθμό σαφήνειας και ακρίβειας τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία μέσω σήματος. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί κατά πόσον, λαμβανομένων υπόψη των εν λόγω αναγκαίων προϋποθέσεων σαφήνειας και ακρίβειας, η οδηγία 2008/95 έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει να προσδιορίζει ο αιτών την καταχώριση εθνικού σήματος τα εν λόγω προϊόντα και τις υπηρεσίες χρησιμοποιώντας τις γενικές ενδείξεις των τίτλων κλάσεων της ταξινομήσεως της Νίκαιας, ούτε επιτρέπει να εκλαμβάνεται η χρήση όλων των γενικών ενδείξεων του τίτλου συγκεκριμένης κλάσεως της ταξινομήσεως της Νίκαιας ως αξίωση έναντι όλων των προϊόντων ή των υπηρεσιών της συγκεκριμένης αυτής κλάσεως.

36 Κατ' αρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως διευκρινίζεται στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2008/95, σκοπός της προστασίας που παρέχει το σήμα είναι, ιδίως, να διασφαλίζει τη βασική λειτουργία αυτού, ήτοι να εγγυάται στον καταναλωτή ή τον τελικό χρήστη την ταυτότητα προελεύσεως του φέροντος το σήμα προϊόντος ή της οικείας υπηρεσίας, δίνοντάς του τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς κίνδυνο συγχύσεως, το εν λόγω προϊόν ή την υπηρεσία από τα αντίστοιχα άλλης προελεύσεως (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, C-39/97, Canon, Συλλογή 1998, σ. I-5507, σκέψη 28· της 12ης Δεκεμβρίου 2002, C-273/00, Sieckmann, Συλλογή 2002, σ. I-11737, σκέψεις 34 και 35, καθώς και της 11ης Ιουνίου 2009, C-529/07, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli, Συλλογή 2009, σ. I-4893, σκέψη 45).

37 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η καταχώριση ενός σημείου ως σήματος πρέπει να ζητείται πάντοτε ως προς ορισμένα προϊόντα ή υπηρεσίες. Παρότι η γραφική παράσταση του σήματος σε μια αίτηση καταχωρίσεως λειτουργεί ως προσδιορισμός του ακριβούς αντικειμένου της προστασίας που παρέχει το σήμα (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Sieckmann, σκέψη 48), η έκταση της προστασίας αυτής καθορίζεται από τη φύση και τον αριθμό των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσδιορίζονται στην εν λόγω αίτηση.

Επί των αναγκαίων προϋποθέσεων σαφήνειας και ακρίβειας για τον προσδιορισμό των προϊόντων και των υπηρεσιών

38 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι ουδεμία διάταξη της οδηγίας 2008/95 διέπει άμεσα το ζήτημα του προσδιορισμού των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών.

39 Εντούτοις, η διαπίστωση αυτή δεν επαρκεί ώστε να συναχθεί ότι ο προσδιορισμός των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τους σκοπούς της καταχωρίσεως εθνικού σήματος αποτελεί ζήτημα που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2008/95.

40 Συγκεκριμένα, παρότι από την έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2008/95 προκύπτει ασφαλώς ότι τα κράτη μέλη παραμένουν πλήρως ελεύθερα να καθορίζουν τις διαδικαστικές διατάξεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, την καταχώριση σημάτων (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 7ης Ιουλίου 2005, C-418/02, Praktiker Bau- und Heimwerkermärkte, Συλλογή 2005, σ. I-5873, σκέψη 30, και της 14ης Ιουνίου 2007, C-246/05, Häupl, Συλλογή 2007, σ. I-4673, σκέψη 26), εντούτοις, το Δικαστήριο έκρινε ήδη ότι ο καθορισμός της φύσεως και του περιεχομένου των προϊόντων και των υπηρεσιών που μπορούν να προστατευθούν μέσω καταχωρισμένου σήματος δεν εμπίπτει στις διατάξεις που αφορούν τις διαδικασίες καταχωρίσεως, αλλά στις ουσιαστικές προϋποθέσεις κτήσεως του δικαιώματος που χορηγείται μέσω του σήματος (προπαρατεθείσα απόφαση Praktiker Bau- und Heimwerkermärkte, σκέψη 31).

41 Συναφώς, η όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2008/95 υπογραμμίζει ότι η επίτευξη των στόχων, οι οποίοι επιδιώκονται με την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών, προϋποθέτει ότι η κτήση του δικαιώματος επί του καταχωρισμένου σήματος εξαρτάται, κατ' αρχήν, από τους ίδιους όρους σε όλα τα κράτη μέλη (βλ., συναφώς, αποφάσεις Sieckmann, προπαρατεθείσα, σκέψη 36· της 12ης Φεβρουαρίου 2004, C-363/99, Koninklijke KPN Nederland, Συλλογή 2004, σ. I-1619, σκέψη 122, και της 22ας Σεπτεμβρίου 2011, C-482/09, Budějovický Budvar, Συλλογή 2011, σ. I-8701, σκέψη 31).

42 Ως προς τις αναγκαίες προϋποθέσεις σαφήνειας και ακρίβειας για τον προσδιορισμό των προϊόντων και των υπηρεσιών που αφορά μια αίτηση καταχωρίσεως σημείου ως σήματος, διαπιστώνεται ότι η εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της οδηγίας 2008/95 εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το κατά πόσον τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που αφορά ένα καταχωρισμένο σήμα προσδιορίζονται με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια.

43 Ειδικότερα, το ζήτημα κατά πόσον ένα σήμα εμπίπτει ή όχι σε έναν εκ των προβλεπόμενων στο άρθρο 3 της οδηγίας 2008/95 λόγων απαραδέκτου καταχωρίσεως ή ακυρότητας καταχωρισμένου σήματος πρέπει να αξιολογείται in concreto σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η καταχώριση (βλ. αποφάσεις Koninklijke KPN Nederland, προπαρατεθείσα, σκέψη 33, και της 15ης Φεβρουαρίου 2007, C-239/05, BVBA Management, Training en Consultancy, Συλλογή 2007, σ. I-1455, σκέψη 31).

44 Ωσαύτως, οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας περαιτέρω λόγοι απαραδέκτου ή ακυρότητας όσον αφορά συγκρούσεις με προγενέστερα δικαιώματα προϋποθέτουν την ταυτότητα ή την ομοιότητα των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσδιορίζουν τα δύο συγκρουόμενα σήματα.

45 Επιπλέον, το Δικαστήριο έκρινε ήδη ότι, καίτοι δεν είναι αναγκαίος ο ακριβής προσδιορισμός της υπηρεσίας ή των υπηρεσιών για τις οποίες ζητείται καταχώριση, δεδομένου ότι για τον προσδιορισμό τους αρκεί ενδεχομένως η χρήση γενικών εκφράσεων, πρέπει, αντιθέτως, να απαιτείται από τον αιτούντα να προσδιορίζει τα προϊόντα ή τα είδη των προϊόντων τα οποία αφορούν οι υπηρεσίες αυτές μέσω, παραδείγματος χάρη, άλλων ακριβέστερων ενδείξεων. Πράγματι, τέτοιες διευκρινίσεις είναι ικανές να διευκολύνουν την εφαρμογή των μνημονευθέντων στις προηγούμενες σκέψεις άρθρων της οδηγίας 2008/95, χωρίς ωστόσο να περιορίζουν αισθητώς την προστασία που παρέχεται στο σήμα (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση Praktiker Bau- und Heimwerkermärkte, σκέψεις 49 έως 51).

46 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η καταχώριση του σήματος σε δημόσιο μητρώο αποσκοπεί στο να καταστεί αυτό προσιτό στις αρμόδιες αρχές και στο κοινό, ειδικότερα στους επιχειρηματίες (αποφάσεις Sieckmann, προπαρατεθείσα, σκέψη 49, και της 24ης Ιουνίου 2004, C-49/02, Heidelberger Bauchemie, Συλλογή 2004, σ. I-6129, σκέψη 28).

47 Αφενός, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωρίζουν με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τα οποία αφορά ένα σήμα, ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την προηγούμενη εξέταση των αιτήσεων καταχωρίσεως, καθώς και με τη δημοσίευση και την τήρηση κατάλληλου και ακριβούς μητρώου σημάτων (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσες αποφάσεις Sieckmann, σκέψη 50, καθώς και Heidelberger Bauchemie, σκέψη 29).

48 Αφετέρου, οι επιχειρηματίες πρέπει να μπορούν να ενημερώνονται με σαφήνεια και ακρίβεια για τις καταχωρίσεις που πραγματοποιούν ή τις αιτήσεις καταχωρίσεως που υποβάλλουν οι πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές τους, καθώς και να ενημερώνονται καταλλήλως σχετικά με τα δικαιώματα τρίτων (προπαρατεθείσες αποφάσεις Sieckmann, σκέψη 51, καθώς και Heidelberger Bauchemie, σκέψη 30).

49 Συνεπώς, η οδηγία 2008/95 απαιτεί να προσδιορίζει ο αιτών με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, για τα οποία ζητείται η προστασία μέσω σήματος, προκειμένου να είναι οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρηματίες σε θέση, με αυτήν και μόνον τη βάση, να καθορίσουν την έκταση της ζητούμενης προστασίας.

Επί της χρήσεως των γενικών ενδείξεων των τίτλων κλάσεων της ταξινομήσεως της Νίκαιας

50 Πρέπει να επισημανθεί ότι η οδηγία 2008/95 ουδόλως παραπέμπει στην ταξινόμηση της Νίκαιας και, συνεπώς, ουδόλως επιβάλλει ή απαγορεύει στα κράτη μέλη να τη χρησιμοποιούν για τους σκοπούς καταχωρίσεως εθνικών σημάτων.

51 Εντούτοις, η υποχρέωση χρήσεως του μέσου αυτού προκύπτει από το άρθρο 2, σημείο 3, του Διακανονισμού της Νίκαιας, το οποίο ορίζει ότι οι αρμόδιες διοικήσεις των χωρών της Ειδικής Ένωσης, η οποία περιλαμβάνει το σύνολο σχεδόν των κρατών μελών, θα αναγράφουν στους επίσημους τίτλους και στις δημοσιεύσεις των καταχωρίσεων των σημάτων τους αριθμούς των κατηγοριών της ταξινόμησης της Νίκαιας στις οποίες ανήκουν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί το σήμα.

52 Δεδομένου ότι ο Διακανονισμός της Νίκαιας θεσπίσθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 της Συμβάσεως των Παρισίων και ότι σκοπός της οδηγίας 2008/95 δεν είναι, κατά το γράμμα της δέκατης τρίτης αιτιολογικής της σκέψης, να επηρεάσει τις απορρέουσες από τη Σύμβαση αυτή υποχρεώσεις των κρατών μελών, διαπιστώνεται ότι η εν λόγω οδηγία δεν αντιτίθεται στο να απαιτούν ή να επιτρέπουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές να προσδιορίζει ο αιτών την καταχώριση εθνικού σήματος τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τα οποία ζητεί την παρεχόμενη από το σήμα προστασία χρησιμοποιώντας την ταξινόμηση της Νίκαιας.

53 Εντούτοις, προκειμένου να διασφαλισθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας 2008/95 και η ομαλή λειτουργία του συστήματος καταχωρίσεως σημάτων, ένας τέτοιος προσδιορισμός πρέπει να είναι σύμφωνος προς τις αναγκαίες προϋποθέσεις σαφήνειας και ακρίβειας, τις οποίες απαιτεί η οδηγία αυτή, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως.

54 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι ορισμένες από τις γενικές ενδείξεις που περιλαμβάνονται στους τίτλους κλάσεων της ταξινομήσεως της Νίκαιας είναι, αυτές καθαυτές, αρκούντως σαφείς και ακριβείς ώστε να έχουν οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρηματίες τη δυνατότητα να προσδιορίζουν την έκταση της προστασίας που παρέχει το σήμα, ενώ άλλες γενικές ενδείξεις δεν μπορούν να ικανοποιούν την απαίτηση αυτή όταν είναι υπερβολικά γενικόλογες και καλύπτουν εξαιρετικά ποικίλα προϊόντα και υπηρεσίες ώστε να είναι συμβατές προς την αρχική λειτουργία του σήματος.

55 Ως εκ τούτου, απόκειται στις αρμόδιες αρχές να προβούν σε εκτίμηση ανά περίπτωση, σε συνάρτηση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ο αιτών ζητεί την προστασία που παρέχει το σήμα, προκειμένου να καθορίσουν κατά πόσον οι ενδείξεις αυτές πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις σαφήνειας και ακρίβειας.

56 Συνεπώς, η οδηγία 2008/95 δεν αντιτίθεται στη χρήση των γενικών ενδείξεων των τίτλων κλάσεων της ταξινομήσεως της Νίκαιας προκειμένου να προσδιορίζονται τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία μέσω σήματος, εφόσον ένας τέτοιος προσδιορισμός είναι αρκούντως σαφής και ακριβής, ούτως ώστε να έχουν οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρηματίες τη δυνατότητα να προσδιορίζουν την έκταση της ζητούμενης προστασίας.

Επί της εκτάσεως της προστασίας που απορρέει από τη χρήση όλων των γενικών ενδείξεων του τίτλου συγκεκριμένης κλάσεως

57 Πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο διαπίστωσε ήδη ότι είναι δυνατόν να ζητηθεί η καταχώριση σήματος είτε για το σύνολο των προϊόντων ή των υπηρεσιών που καλύπτει μία κλάση της ταξινομήσεως της Νίκαιας είτε για ορισμένα μόνον εξ αυτών των προϊόντων ή υπηρεσιών (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Koninklijke KPN Nederland, σκέψη 112).

58 Από την απόφαση περί παραπομπής, καθώς και από τις γραπτές παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο, προκύπτει ότι υπάρχουν πράγματι δύο προσεγγίσεις ως προς τη χρήση των γενικών ενδείξεων των τίτλων κλάσεων της ταξινομήσεως της Νίκαιας, ήτοι η προσέγγιση που αντιστοιχεί σε εκείνη που απορρέει από την ανακοίνωση 4/03, κατά την οποία η χρήση όλων των γενικών ενδείξεων του τίτλου συγκεκριμένης κλάσεως της ταξινομήσεως της Νίκαιας συνιστά αξίωση έναντι όλων των προϊόντων ή των υπηρεσιών της συγκεκριμένης αυτής κλάσεως, και η κατά γράμμα προσέγγιση που προσδίδει στους όρους που χρησιμοποιούνται στις ενδείξεις αυτές τη λογική και συνήθη σημασία τους.

59 Ως προς τούτο, οι περισσότεροι από τους μετέχοντες που παραστάθηκαν στην επ' ακροατηρίου συζήτηση υποστήριξαν, απαντώντας σε ερώτημα που έθεσε το Δικαστήριο, ότι η παράλληλη ύπαρξη των δύο αυτών προσεγγίσεων ενδέχεται να επηρεάσει την ομαλή λειτουργία του συστήματος των σημάτων της Ένωσης. Ειδικότερα, επισημάνθηκε ότι οι δύο προσεγγίσεις μπορούν να καταλήξουν σε απόκλιση ως προς την έκταση προστασίας εθνικού σήματος, εφόσον αυτό είναι καταχωρισμένο σε περισσότερα κράτη μέλη, όπως επίσης του ίδιου σήματος εφόσον είναι καταχωρισμένο επίσης ως κοινοτικό σήμα. Μια τέτοια απόκλιση θα μπορούσε να επηρεάσει, μεταξύ άλλων, το αποτέλεσμα αγωγής για παραποίηση, δεδομένου ότι αυτή θα ευδοκιμούσε ενδεχομένως περισσότερο στα κράτη που υιοθετούν την προσέγγιση της ανακοινώσεως 4/03.

60 Επιπλέον, στην περίπτωση κατά την οποία η έκταση της παρεχόμενης από το σήμα προστασίας εξαρτάται από την ερμηνευτική προσέγγιση που υιοθετεί η αρμόδια αρχή και όχι από την πραγματική βούληση του αιτούντος, ελλοχεύει ο κίνδυνος να θιγεί η ασφάλεια δικαίου τόσο για τον εν λόγω αιτούντα όσο και για τους τρίτους επιχειρηματίες.

61 Ως εκ τούτου, προκειμένου να τηρηθούν οι ανωτέρω υπομνησθείσες απαιτήσεις περί σαφήνειας και ακρίβειας, ο αιτών την καταχώριση εθνικού σήματος που χρησιμοποιεί όλες τις γενικές ενδείξεις του τίτλου συγκεκριμένης κλάσεως της ταξινομήσεως της Νίκαιας για να προσδιορίσει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία του σήματος πρέπει να διευκρινίζει κατά πόσον η αίτησή του καταχωρίσεως αφορά το σύνολο των ταξινομημένων στον αλφαβητικό κατάλογο της οικείας συγκεκριμένης κλάσεως προϊόντων ή υπηρεσιών ή ορισμένα μόνον προϊόντα ή υπηρεσίες. Σε περίπτωση που η αίτηση αφορά αποκλειστικώς ορισμένα μόνον εκ των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών, ο αιτών υποχρεούται να διευκρινίσει ποια εμπίπτοντα στην κλάση αυτή προϊόντα ή υπηρεσίες αφορά η αίτησή του.

62 Αίτηση καταχωρίσεως από την οποία δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί κατά πόσον, με τη χρήση τίτλου συγκεκριμένης κλάσεως της ταξινομήσεως της Νίκαιας, ο αιτών αναφέρεται στο σύνολο ή αποκλειστικώς σε τμήμα των προϊόντων της κλάσεως αυτής δεν μπορεί να εκληφθεί ως αρκούντως σαφής και ακριβής.

63 Επομένως, στην υπόθεση της κύριας δίκης, απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να καθορίσει εάν το CIPA, έχοντας χρησιμοποιήσει όλες τις γενικές ενδείξεις του τίτλου κλάσεως 41 της ταξινομήσεως της Νίκαιας, έχει διευκρινίσει στην αίτησή του κατά πόσον αυτή κάλυπτε ή όχι το σύνολο των υπηρεσιών της κλάσεως αυτής και, ειδικότερα, κατά πόσον η αίτησή του αφορούσε ή όχι τις υπηρεσίες μεταφράσεως.

64 Ως εκ τούτου, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η εξής απάντηση:

— η οδηγία 2008/95 έχει την έννοια ότι απαιτεί να προσδιορίζονται από τον αιτούντα με επαρκή βαθμό σαφήνειας και ακρίβειας τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία μέσω σήματος, προκειμένου να είναι οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρηματίες σε θέση, με αυτή και μόνον τη βάση, να καθορίζουν την έκταση της προστασίας που παρέχει το σήμα·

— η οδηγία 2008/95 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στη χρήση των γενικών ενδείξεων των τίτλων κλάσεων της ταξινομήσεως της Νίκαιας προκειμένου να προσδιορίζονται τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία μέσω σήματος, εφόσον ένας τέτοιος προσδιορισμός είναι αρκούντως σαφής και ακριβής·

— ο αιτών την καταχώριση εθνικού σήματος που χρησιμοποιεί όλες τις γενικές ενδείξεις του τίτλου συγκεκριμένης κλάσεως της ταξινομήσεως της Νίκαιας για να προσδιορίσει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία του σήματος πρέπει να διευκρινίζει κατά πόσον η αίτησή του αφορά το σύνολο των ταξινομημένων στον αλφαβητικό κατάλογο της κλάσεως αυτής προϊόντων ή υπηρεσιών, ή ορισμένα μόνον εκ των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών. Σε περίπτωση που η αίτηση αφορά αποκλειστικώς ορισμένα μόνον εκ των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών, ο αιτών υποχρεούται να διευκρινίσει σε ποια εμπίπτοντα στην κλάση αυτή προϊόντα ή υπηρεσίες αναφέρεται.

Επί των δικαστικών εξόδων

65 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαίνεται:

Η οδηγία 2008/95 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, έχει την έννοια ότι απαιτεί να προσδιορίζονται από τον αιτούντα με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία μέσω σήματος, προκειμένου να είναι οι αρμόδιες αρχές και οι επιχειρηματίες σε θέση, με αυτή και μόνον τη βάση, να καθορίζουν την έκταση της προστασίας που παρέχει το σήμα.

Η οδηγία 2008/95 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στη χρήση των γενικών ενδείξεων των τίτλων κλάσεων της ταξινομήσεως του άρθρου 1 του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, ο οποίος θεσπίσθηκε στη διπλωματική διάσκεψη της Νίκαιας στις 15 Ιουνίου 1957, αναθεωρήθηκε εσχάτως στη

Γενεύη στις 13 Μαΐου 1977 και τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979, προκειμένου να προσδιορίζονται τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία μέσω σήματος, εφόσον ένας τέτοιος προσδιορισμός είναι αρκούντως σαφής και ακριβής.

Ο αιτών την καταχώριση εθνικού σήματος που χρησιμοποιεί όλες τις γενικές ενδείξεις του τίτλου συγκεκριμένης κλάσεως της ταξινομήσεως του άρθρου 1 του προμνημονευθέντος Διακανονισμού της Νίκαιας για να προσδιορίσει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η προστασία του σήματος πρέπει να διευκρινίζει κατά πόσον η αίτησή του αφορά το σύνολο των ταξινομημένων στον αλφαβητικό κατάλογο της κλάσεως αυτής προϊόντων ή υπηρεσιών, ή ορισμένα μόνον εκ των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών. Σε περίπτωση που η αίτηση αφορά αποκλειστικώς ορισμένα μόνον εκ των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών, ο αιτών υποχρεούται να διευκρινίσει σε ποια εμπίπτοντα στην κλάση αυτή προϊόντα ή υπηρεσίες αναφέρεται.

(υπογραφές)